

REFERAT

12. november 2019

Det Særlige Bygningssyn
c/o Slots- og Kulturstyrelsen,
Center for Kulturarv,
Fejøgade 1, 2. sal
4800 Nykøbing F.

Mia Kroer Ræbild
Arkitekt Cand. Arch./Sekretær for
Det Særlige Bygningssyn
Dir. 33 74 52 68

Møde i Det Særlige Bygningssyn

Torsdag den 7. november 2019 kl. 10.15 - 14.15

Slots- og Kulturstyrelsen, Møderum Glumsø, 2. sal, Fejøgade 1, Nykøbing F.

Fra Bygningssynet deltog:

Formand Jens Toftgaard, Nicolai Bo Andersen, Jens Andrew Baumann,
Thomas Garth-Grüner, Peter Hee, Jens Hendeliowitz, Thina Wallin Jensen,
Ulla Kjær, Gemma Lalanda, Sara Aasted Paarup, Frank Allan Rasmussen,
Lisbet Wolters

Afbud fra:

Mette Slyngborg,

Fra Slots- og Kulturstyrelsen deltog:

Enhedschef Merete Lind Mikkelsen, specialkonsulent, arkæolog Vibe
Ødegaard, specialkonsulent, arkitekt Lisbeth Pepke, specialkonsulent, jurist
Henrik Nylander Nielsen, specialkonsulent, arkitekt Birte Skov, arkitekt Eva
Sievert Asmussen, kunsthistoriker Nanna Secher Larsen, praktikant, stud.
MA i museologi Anders Bundgaard Nielsen og arkitekt Mia Kroer Ræbild
(referent).

DAGSORDEN

1. Referat af Det Særlige Bygningssynsmøde den 3. juni 2019

Der var ingen bemærkninger til referatet.

1.1 Habilitet

Jens Andrew Baumann erklærede sig inhabil i forhold til dagsordenens pkt. 6.1 og forlod lokalet, da denne sag blev drøftet.

2. Velkommen til det nye bygningssyn

2.1 Velkomst ved Formand Jens Toftgaard

Formanden for Det Særlige Bygningssyn Jens Toftgaard bød velkommen til det nye bygningssyn. Jens Toftgaard talte om, hvor vigtigt fredning er for at bevare vores kulturarv og betonede vigtigheden af, at bygningssynet får drøftet en strategi for de kommende års nye fredninger, hvor blandt andet efterkrigstidens byggerier op til 1970 vil komme i spil. Jens Toftgaard fortalte, at Fredningsgennemgangen 2010-2016 har givet et stort overblik, der kan hjælpe med at udpege, hvilke bygninger eller bygningstypologier, som mangler på fredningslisten. Endelig fremhævede Jens Toftgaard, at de forskellige kompetencer som synets medlemmer besidder er en stor styrke, og gav ordet til en præsentationsrunde for medlemmerne samt styrelsens enhedschef og synets sekretær.

2.2 Velkomst ved Enhedschef Merete Lind Mikkelsen

Enhedschef Merete Lind Mikkelsen bød velkommen til det nye bygnings syn. Merete Lind Mikkelsen introducerede kort Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med frednings- og byggesager og forklarede, hvordan styrelsens behandling af sager for egne bygninger forløber.

2.3 Introduktion til bygningsfredningsloven

Vibe Ødegaard gav synets medlemmer en introduktion til bygningsfredningsloven.

2.4 Hvordan vurderer man fredningsværdier

Lisbeth Pepke præsenterede for synets medlemmer, hvilke kriterier styrelsen lægger til grund for en vurdering af en bygnings fredningsværdier. Det blev aftalt, at styrelsens bevaringsprincipper, som forefindes på styrelsens hjemmeside, deles ud ved næste møde.

3. Jura

3.1 Introduktion til synets arbejde set med et juridisk perspektiv

Henrik Nylander Nielsen gav en introduktion til synets arbejde ud fra et juridisk perspektiv. Henrik Nylander Nielsen anbefalede, at bygnings synet ved lejlighed drøfter synets arbejdsgange og får nedskrevet de regler, som synet heraf beslutter.

Det Særlige Bygnings syn blev efter frokosten vist rundt i styrelsens lokaler, og fik lejlighed til at hilse på medarbejderne i Ressourcer og i Fredede Bygninger.

4. Meddelelser

4.1 Orientering om indkomne klager over fredningsophævelse

Merete Lind Mikkelsen oplyste, at der er indkommet en klage over beslutningen om udvidelse af fredningen af Kildeskovshallen, Adolfsvej 25, Gentofte Kommune. Klagen er imidlertid sat i bero, og der er dialog i gang mellem styrelsen og kommunen.

Endvidere oplyste Merete Lind Mikkelsen, at der siden sidste bygnings synsmøde er indkommet 14 klager over Slots- og Kulturstyrelsens afgørelser om ophævelse af fredningen.

Dragør Kommune: Badstuevælen 3, Bjergerlav 5, Blegerstræde 16A og Rønne Allé 28, Christian Mølstedsgade 3, Jens Eyberts Plads 3, Von Ostensgade 9, Von Ostensgade 10, Von Ostensgade 27, Rønne Allé 40, Føgdens Plads 14 og Tolderboligen, Strandlinien 3.
Helsingør Kommune: Lappen 28 og Lappen 38.
Københavns Kommune: Knabrostræde 28, hj. af Magstræde.

4.2 Orientering om afgjorte klager i forbindelse med fredningssager

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at Kulturministeriet har stadfæstet tre af styrelsens afgørelser om ophævelse af fredningen. Det drejer sig om Badstuen 1, Troense, Svendborg Kommune; Slotsgaden 30, Møgeltønder, Tønder Kommune og Søndergade 2, Ærøskøbing, Ærø Kommune.

4.3 Orientering om afgjorte klager i forbindelse med byggesager

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at Kulturministeriet har stadfæstet styrelsens afgørelse om afslag på bygningsarbejder på ejendommen Dalby Præstegård, Fynshovedvej 322, Kerteminde Kommune. Styrelsen gav afslag til udførelse af radonsikring i krybekælder ved etablering af otte riste i bygningens sokkel i tillæg til de 10, der allerede findes, samt afslag på etablering af ”duka-ventilation” ved gennembrydning af kældervæg.

5. Lister over byggesager i perioden 11. maj til 30. september 2019

- 5.1** Birte Skov besvarede de indkomne spørgsmål til byggesagslisten.
- 5.2** Der var ingen spørgsmål til byggesagslisten over egne bygninger.
- 5.3** Der var ingen spørgsmål til klagesagslisten

6. Byggesag

6.1 Schackenburg Slot, Schackenburg 1, Tønder Kommune

(19/03680, forelagt af Eva Sievert Asmussen)

Det Særlige Bygningssyn anerkender behovet for forbedret tilgængelighed til Schackenburg Slot og de funktioner denne bygning rummer i dag.

Det Særlige Bygningssyn lægger vægt på, at elevatoren i det viste forslag er placeret i sekundære rum, der i sig selv ikke har lige så væsentlige fredningsværdier som andre af slottets rum og sale, og som ligger i forbindelse med bygningens hovedtrapperum, således at elevatoren er placeret i forbindelse med bygningens primære vertikale forbindelse.

Synet lægger endvidere vægt på, at der ikke fjernes andet originalsubstans end brystningen under vinduet samt de to nederste rammer og en del af lodposten i vinduet i stueetagens nordgavl samt gulvbrædder og pudsløft i elevatorskaktens afgrænsede areal. Herudover foretages der kun én udveksling i bjælkelaget mellem stueetage og førstesal.

Det Særlige Bygningssyn lægger også vægt på, at elevatoren etableres inden for den eksisterende hovedbygningens geometri og dermed ikke kræver indgreb i tagflader eller i terræn. Elevatoren og den dertilhørende teknik kan indbygges i en gennemgående væg, så rummet afgrænses med en fuld vægflade.

Det Særlige Bygningssyn er umiddelbart positivt over for etablering af en elevator i de viste rum på Schackenburg Slot. Bygningssynet finder dog, at det fremsendte skitseforslag skal kvalificeres og viderebearbejdes til et egentligt projektmateriale i tæt samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen, så projektet udvikles i overensstemmelse med Schackenburg Slots frednings-værdier. Det er afgørende, at projektet opnår en høj selvstændig arkitektonisk kvalitet, hvor de nye tilføjede elementer formgives med baggrund i den eksisterende bygnings materialitet, udtryk og detaljer. Dette gælder i det ydre i forhold til den nye trappe med værn og plateau med kældervindue og i det indre den nye skillevej, som i sin udformning kan siges at have en mere simpel karakter end rummenes øvrige snedkerudstyr. Der bør endvidere være opmærksomhed på de tilstødende rums funktionalitet – herunder venderadier for kørestol, dørøslag med videre.

Endelig henleder bygningssynet opmærksomheden på, at etablering af elevator kan medføre behov for øget bredde i døråbninger samt udligning af højdeforskelle mellem rum, hvilket bør indgå i den endelige ansøgning til Slots- og Kulturstyrelsen.

7. Fredningsudvidelser

7.1 Viborg Katedralskole, Gammel Skivevej 2, Viborg Kommune

(19/05832, forelagt af Nanna Secher Larsen)

Det Særlige Bygningssyn finder, at Viborg Katedralskoles omgivelser på den del af matr. nr. 386 B Viborg Markjorde, der omkring skolebygningerne er afgrænset på ydersiden af de omgivende lindealléer, herunder skolegården imellem de tre fløje og kolonnaden, gårdene mellem udløberfløjene mod nord og syd, stisystemet i alléerne, trapper, den høje støttemur med aksialt trappeanlæg, nicher og murdetaljer, de to boldbaner mod nord og syd, stensætninger samt volde, på Gammel Skivevej 2, Viborg Kommune, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en udvidelse af den eksisterende fredning af Viborg Katedralskole.

Begrundelsen herfor er, at alléer, indkørsler, stier, den indre gård med belægninger, skolegårdene mellem udløberfløjene, trapper, stensætninger og volde indgår som væsentlige rumskabende elementer i det strengt symmetriske anlæg.

Bygningssynet finder, at omgivelsernes bærende fredningsværdier ligger i områdets indramning af alléerne, og i fremhævelsen af det aksiale anlæg med arealerne omkring bygningerne, herunder boldbanerne og omgivelsernes grønne indramninger. Herudover knytter der sig bærende fredningsværdier til den diskrete detaljering og fint tilpassede materialeholdning i anlægget.

Det Særlige Bygningssyn finder det er en forudsætning for en fortsat opretholdelse af fredningsværdierne, at der udarbejdes en vedligeholdelses- og plejeplan for anlægget.

7.2 Frisegade 43, Guldborgsund Kommune

(19/07518, forelagt af Anders Bundgaard Nielsen)

Det Særlige Bygningssyn finder, at den pikstensbelagte gårdsplads inklusive bordursten mellem de to pakhuse på Frisegade 43, Nykøbing Falster, Guldborgsund Kommune, har de miljømæssige og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en udvidelse af Frisegade 43's nugældende fredning.

Pikstensbelægningen udgør en betydelig del af matriklens samlede karakter og er med sin tidstypiske og egenstraditionelle materialestruktur vidnesbyrd om traditionel byggeskik. Pikstensbelægningen understøtter endvidere fortællingen om ejendommens oprindelige funktion som købmandsgård, hvor pikstensbelægningen som forhåndenværende materiale befæstede og anvendeliggjorde gårdrummet.

Pikstensbelægningen er i al sin enkelhed opbygget af sten fra byens omkringliggende marker, hvilket er med til at understøtte ejendommens samlede homogene udtryk.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at pikstensbelægningen i gårdrummet styrkes ved en rensning af vegetation og overskudsjord, så problemer med afvanding undgås. En

eventuel fremtidig omlægning bør finde sted i nært samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen. Endvidere mener Det Særlige Bygningssyn, at der bør udarbejdes en vedligeholdelses- og plejeplan for fremtidig vedligehold af pikstensbelægningen.

8. Eventuelt

Der blev spurgt til formandens beretning for den forgange periode. Ulla Kjær vil kontakte Lars Juel Thiis og spørge til, hvor langt beretningen er i processen.